1945 оной мартын
4
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 43 (4679)
Сэн 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

АЛДАРТА 25 ЖЭЛ

Агууехэ багшанар Ленин ба Сталинай ударидалга доро болоһон Октябрьска Социалистическэ революци хадаа арад зондо эрхэ сүлөө олгожо, бүмбэрсэг дэлхэйн зургаанай нэгэн хуби дээрэ шэнэ үе соносхоһон бэлэй. Тиибэшье хаанта засагай элдэб үлэгдэлнүүд, сагаангвардеецүүд, интервентнүүд гэхэ мэтэд хуушан аһо гуримда аһасалдан байдаг һэн. Эрхэ сүлөөгөө олоһон арад зон тэдэнэй өсэргүүсэлтэдэ хатуу шэрүүн харюу хаа-хаапагүй үгэһэн байха юм. Манай Бурят-Монголой газар 1920 оной мартын 2-то сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ бүримүһэн сэбэрлэгдэһэн байгаа. Тэрээнһээ хойшо тэгшэ 25 жэл үнгэрөө.

Үнгэрһөн 25 жэлэй хугасаа соо хамаг бүхы байдалнай һалбаран бадараа. Урданай харанхы дүлии газарнуудта клуб, һургуулинууд баригдажа, хүдөөгэй зон хүмүүжэн болбосорожо байна. Хамтын ажал хадаа таряашад бурядай байдалые баян ба бата бэхи болгоо. Республика доторнай элдэб янзын оньһон машинануудые бүтээдэг заводууд, мүнөө үеын түрүү техникээр зэбсэглэгдэһэн ажаүйлэдбэриин предприятинууд байгуулагдаа. Советскэ жэлнүүдэй үедэ удхаараа социалистическэ хэлбэр маягаараа национальна культура хурдан түргэнөөр хүгжэн бадараба. Бурят-монгол арад өөрынгөө интеллигенцитэй болоо. Бурят-монгол арадай эдэ бүхы амжалтанууд агууехэ ород арадай туһаламжаар бии болоно шадаа. Манай оронной арадуудай эбтэй эбтэршэгүй хани барисаан хадаа манай оронной илагдашагүй байһан, холо хүгжэн бадарха ябадалай бата нухэсэлынь мүн.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе түхэтэ ехэ илалтануудай оршон байдалда һайндэрлэжэ байнабди. Үргэлдэр Улаан Армимнай өөрынгөө сүлөөлэлтын үүргые дүүргэжэ Берлин шадар тулалдажа байна. Бүхы советскэ арад баатар Улаан Армиингаа бүрин түгэс илалтын түлөө хамаг бүхы хүсэеэ зангидан тэмсэжэ байна.

Бурят-монгол арадай хэдэн мянгаад хүбүүд немецко-фашистнай булимтарагшадта эсэргүүсэн тулалдажа ябана. Советскэ Союзай Геройнууд Тулаев, Харитонов, Баннов, Иванов, Марков, ...шков, Михалев, Ушцов, Вороно..., Вокарин, Афанасьев, Клы..., Гармаев гэгшэд эрэлхэг баатарнууд гэжэ арад түмэнэй дунда алдартай солотой болоо. 1945 оной январиин 1 болтор 2596 бурят-монголнууд советскэ правительствын орден ба медальнуудаар шагнагдаһан байна. Фронт ошоһон манай эрхим шуудархай хүбүүд героическаар дайлалдажа ябахыень дуулахадаа арад манай улам эршэмтэйгээр, **улам шангаар ажаллахаар зориг жоно.**

Манай республика дотор дэлгэрһэн ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн хадаа хамаг бүхы хүсэеэ фронтын туһада, илалтын түлөө хандуулха зорилготойгоор дэлгэрөө. Энэ мүрысөөн болбол гээгдэнги артель колхозуудые, үйлэдбэриин газарнуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ татаха талаар нилээд ехэ аша туһа хүргэбэ. Энэ мүрысөөнэй ашаар илалтын фронтдо үгэжэ байһан манай туһаламжа улам бүри ехэ хэмжээнэй болобо.

Гүрэнэй Обороной Комитедэй дамжуулгын Улаан тугые барижа ябаһан Улан-Удын Мяханай Комбинат болбол январиингаа түсэбые 113,1 процент дүүргэжэ, 25 жэлэй ойе угтажа байна. Мүн нүхэр Прокопьев директортэй завод, Мелькомбинат ойн урда тээхи уялгануудаа хүндэтэйгөөр дүүргэжэ ерэбэ.

Машинно-тракторна станцинууд соохоо Хэжэнгын МТС (директорынь нүхэр Игнатьев, ахалагша механигынь нүхэр Жалсанов) бүхы трактор ба зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа январиин 20-до дүүргээ. Мүн тэрэшэлэн Ехэ-Кударын, Чесанын, Саянтын МТС-үүд ойн урда тээхи мүрысөөндэ илажа гараһан байна.

Республикын ферме гүүртнүүдээр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн бага бэшэ үрэнүүдые үгэбэ. Хэдэ хэдэн колхозууд һүрэг малай хойноһоо харууһалгые һайжаруулжа, үбһэ тэжээл арбилна, залуу малнуудые һайнаар түлжүүлнэ. Закаменай аймагай Хамнигын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз малай бэлшээрые һайнаар эмхидхэхын саада тээ 16.000 центнер бүдүүн тэжээл үбэлэй сагта бэлдэһэн байха юм. Иволгын аймагай Гурулбиин сомоной колхозууд, Тарбагатайн аймагай «Красная заря» колхоз малай үбэлжэлгые мүн лэ жэшээтэ һайнаар үнгэргэнэ.

Республикын культурна эмхи зургаанууд 25 жэлэйнгээ алдарта ойе һайнаар угтахын түлөө эрмэлзэжэ, бага бэшэ амжалтануудые туйлаба.

Ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ туйлаһан амжалтануудаа саашадань бэхижүүлхэ ба үргэдхэхэ хэрэгтэй.

Теэд бидэнэр туйлалтадаа тогтохо зангүйбди. Бидэнэй урда ехэ хүгжэлтын арга-боломжонууд дэлгээтэй байна. Тэдэ аргануудые, хэрэглэжэ илангаяа мал ажал, таряан-ажал хүгжөөхэ, тэдэнһээ улам ехэ аша үрэ абаха гээшэ—манай республикын маша шухала зорилго болоно.

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республика мандаха болтогой!

Арадуудай агууехэ вождь, инаг Сталин мандаха болтогой!

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан урдын партизанууд, эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, хүдөө ажалай, ажаүйлэдбэриин ба транспортын хүдэлмэрилэгшэд, культура ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан урдын партизанууд, эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, хүдөө ажалай ажаүйлэдбэриин ба транспортын хүдэлмэрилэгшэд, культура ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха гэбэл:

1. **Афанасьев** Лазарь Афанасьевичые—Бичурын МТС-эй тракторна бригадын бригадир.

2. **Аюшеев** Шарлай Убошеевичые, ажалшадай депутадуудай Ахын аймагай соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

3. **Аюшеева** Бальжима Аюшеевнае—Бичурын аймагай Крупскаягай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.

4. **Амараев** Хүсэй Осиповичые—Байкало-Кударинска аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой моришон.

5. **Англичанов** Гаврила Иннокентьевичые — Байкало-Кударын аймагай «3-дахи пятилетка» промартелиин инструктор—модошо дархан.

6. **Аникина** Александра Сысоевнае—Курумканай аймагай дүүргэй врачебнэ участогые эрхилэгшэ.

7. **Абидуева** Софья Гунзеновнае—Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой зоотехник.

8. **Ахметчин** Салигые—Зэдын аймагай «Авангард» колхозой ОТФ-е даагша.

9. **Алферов** Артем Степановичые—Кабанскын аймагай Кировай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

БУРЯТ-МОНГОЛЫЕ САГААНГВАРДЕЕЦҮҮД БА ИНТЕРВЕНТНҮҮДҺЭЭ СҮЛӨӨЛҺЭНҺӨӨ ХОЙШО 25 ЖЭЛЭЙ ОЙ

Ажалша арад зон хадаа тон ехэ хүсэлэлгэ гаргажа, агуувхэ Октябрьска туйлалтануудые өөртөө олоһон бэлэй. 25 жэлэй саада тээ Бурят-Монголойшье газар дээрэ сагаангвардеецүүдэй бандануудта ба интервентнүүдтэ эсэргүүсэн, Ленин—Сталинай хэрэгэй түлөө хатуу шэрүүн тэмсэл болоһон байха юм. Забайкальедэ партизанска хүдэлөөнине эмхидхэһэн большевигүүд Кузнецов-Воронов, ахадүү Смолентоной, Ширэжих-Полянский, Петров-Трофимов ба бусадай нэрэнүүд хэзээдэшье мартагдахагүй. Нэгэдэхи бурятска партизанска отрядай хүтэлбэрилэгшэ Павел Балтахинов, дүлэтэ революционер Цыремпил Ранжуров ба бусад геройнор бурят-монгол арадай эрхэ сүлөөдэ дуратай зорит хүсэлые бэедээ шэнгээжэ, тиихэдэ болоһон баатарлиг тэмсэл соо харуулһан байха юм.

Советскэ засагай түлөө тэмсэлдэ арадай хэдэн олон хүбүүд наһа бараһан байна. Гэбэшье тэдэнэй тэмсэлэйнь хэрэг мүнөө мандажа байна ба хэдэн олон үенүүдтэ мүнхэдөө мандажа байха. Энээнэй тодо элир гэршэнь—Бурят-Монголой ажахын ба культурна ургалта болоно.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо үнгэрһэн 25 жэлэй турша соо бурят-монгол арад хадаа большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, агуувхэ ород арадай туһаламжаар, нүхэр Сталинай саг үргэлжын анхарал оролдолгоор хаанта Россин харанхы мунхаг заха хизаар байһанаа мүнөө индустриально-аграрно республика болон хүгжөө.

Сталинска табан жэлнүүдэй турша соо ажаүйлэдбэриин олон предприятинуүд байгуулагдаба. Тэдэнэй дунда паровозо-вагонно заһабарилгын болон шэлэй заводууд, мясокомбинат, мелькомбинат, Зэдын ба Баргажанай комбинадууд оролсоно.

Колхозно байгуулалтын ашаар Бурят-Монголой хүдөө ажахы үзэгдөөгүй түргэнөөр урагшаа хүгжэбэ.

Культурна байгуулалтын талаар тон ехэ туйлалтанууд бии. 408 эхин, 92 долоон классай ба 45 дунда һургуулинууд байгуулагдаа. Үхибүүд түрэлхи хэлэн дээрээ эрдэм ном үзэнэ. Медицинскэ албан газарнууд хэа-хязгаргүй эмхидхэгдэнэ. Культурно-гэгээрэлэй эмхинүүд нютаг тосхон бүхэндэ бии. Бурят-монгол арад өөрынгөө гүн дундаһаа советскэ интеллигенциин хэдэн олон кадрнуудые дэбжүүлжэ гаргаа.

Бурят-Монголые сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе манай республикын ажалшад шэнэ габьяата Улаан Армиин түүхэтэ илалтануудай оршон байдалда үнгэргэжэ байна. Манай Улаан Армиин Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинай приказуудые бэелүүлжэ, гансахан советскэ газарые фашистска бузар булзайнуудһаа сүлөөлһэн тэды бэшэ, харин дайнай ябуулгануудые Германиин газар дээрэ шэлжүүлэн гаргаа. Гитлеровскэ армиинуудые эсэслэн бута сохихо саг улам улам бүри ойртожо байна. Гурбан союзна гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй Крымскэ Конференци дээрэ фашистска Германиие түргэнөөр дараха ябадал тодорхойгоор түсэблэгдөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын түлөө дайнда манай республикын хэдэн олон мянгаад хүбүүд хабаадалсажа ябана. Снайпер Доржиевай, Советскэ Союзай Геройнор Тулаев, Харитонов, Баннов, Иванов, Марков, Орешков, Афанасьев, Клыпин, Гармаев ба бусадай нэрэнүүд алдар солотой болоо. 1945 оной январиин 1-эй мэдээгээр 2.596 бурят-монголнууд дээдэ шагналда хүртэһэн байна.

Манай республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба албахаагшад өөһэдынгөө алдарта нютагаархинаар омгорхожо, фронт ба орондоо улам ехэ үйлэдбэриин продукци, эдеэ хоол ба түүхэй эд үгэхын түлөө хэрэгтэй болохо хамаг бүхы юумэ хэжэ байна. Дайн сэрэтэй жэлнүүдтэ ажалай хэдэн олон геройнор ургажа гараа. Тэдэнэй дунда Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Коваленко, республикын хуушанай врачууд ордентод нүхэд Трубачеев ба Алексеев, ордентэ багшанар нүхэд Дадуев, Питерский, Попова, Дугарова ба бусад олон алдарта хүнүүд оролсоно.

Республикын ажаүйлэдбэри Эсэгэ орондоо ба Улаан Армидаа паровозуудые, вагонуудые, дайшалхы машинануудые, үнэтэ металлнуудые, модо загаһа ба бусад продукцинуудые саг үргэлжэ үгэжэ байна. Сэрэгэй үедэ Бичурын сахарна ба Сэлэнгын моторо-заһабарилгын заводууд баригдаһан ба сэмбэ нэхэхэ фабрика бүтэжэ байна. Мүн нютагай ба эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин шэнэ предприятинууд хүдэлжэ эхилээ.

Республикын колхозууд сэрэгэй жэлнүүдтэ 1 миллион 600. мянган пүүд мяха, 3,5 миллион пүүдһээ дээшэ һү, 95 мянгаһаа дээшэ пүүд ноохо, миллион шахуу тоотой арһа гүрэндөө тушааһан байна. Үнгэрөөшэ жэлдэ республикын колхозууд 1945 ба 46 онуудай тушаалгада 230 мянган пүүд мяха, 160 мянга шахуу пүүд һү, 500 мянга шахуу үндэгэ, 100 мянгаһаа үлүүтэй арһа тушааһан байна.

Республикын ажалшад оборонын фонддо, Улаан Армиин боецүүдтэ ба немецкэ эзэмдэлтэһээ сүлөөлэгдэһэн зондо зорюулһан дулаан хубсаһанай фонд байгуулха хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байха юм. Сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хаа-хязгаргүй хэгдэнэ.

25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ социалистическэ мүрысөөн республика доторнай үргэнөөр дэлгэржэ, предприятинууд ба колхозуудта үйлэдбэриин болоод политическэ дэбжэлтэ шэнээр үүсхэгдэһэн байха юм. Энэ мүрысөөндэ мяханай комбинат, гүрэнэй завод, мелькомбинат, механлит, «Росглавхлеб» трестын предприятинууд, лесозавод, архиин завод, «Металлоширпотреб» завод, горпромсоюзай ба лесхимсоюзай артельнүүд түрүүлжэ ябана. Мүн тэрэшэлэн Байкалрыбтрестын ба Рыбакколхозсоюзай предприятинууд гээгдэлээ усадхаа.

Абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө республикын колхознигууд оролдосотойгоор хүдэлмэрилөө. Хэдэн олон колхозууд хабарай тарилгада урданайхиһаа һайнаар бэлэдхэжэ байна. Илангаяа һайнаар Хэжэнгын, Ехэ-Кударын, Чесаньн ба Саянтын МТС-үүд хүдэлмэрилжэ, жэлэйнгээ заһабарилгын түсэбые сум дүүргээ.

Республикын ажалшад болбол Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе тэмсэл ба илалтануудаараа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэхи эрштэй шанга ажалаараа омгорхон һайндэрлэжэ байна. Тэдэ «шиидхэгдээгүй зорилгонууд дээрэ анхаралаа табиха гээшэ—агуувхэ революциин ойе һайндэрлэхэ эрхим арга болоно» гэжэ агуувхэ Ленин һургадаг байгаа. Хэһэн ажалайнгаа дүн гаргахадаа бидэнэр саашанхи зорилгонууд дээрэ өөрынгөө анхаралые хандуулха ёһотойбди.

Мүнөө үедэ манай республикын гол ажахы болохо малажал ба тарян ажал гээгдэжэ ябана. Эдэ ажахынуудһаа бидэнэр ашагтай ехэ үрэ дүнгүүдые үшөөл абанагүйбди. Хүдөө ажахын талаар манай республикын ээлжээтэ зорилгонууд «Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажахые улам саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Совнаркомэй тогтоол соо тодо элеэр заагдаһан байгаа. 1945 ондо хүдөө ажалые хүгжөөхэ түсэб тухай СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-тэй тогтоол соо тарян ажалые саашадань хүгжөөхэ тодорхой заабаринууд үгтэнэ. Эдэ тогтоолнуудые хэлбэрилшэгүйгөөр дүүргэжэ, малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ, түлнүүдые һайнаар абаха, трактор ба хүдөө-ажахын зэр зэмсэгүүдые шанартайгаар заһабарилха, газар үтэгжүүлхэ зүйлнүүдые ехээр бэлдэхэ, үрһэеэ хүсэд дүүрэн хааха асуудалнууд мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудынай болоно.

Ажаүйлэдбэриин талаар нилээд дутагдалнууд усадхагдаагүй байһаар. Улан-Удын ПВРЗ, Зэдын комбинат, Галуута нуурай шулуу нүүрһэнэй шахтнууд, ой модоной ба алта малталгын ажаүйлэдбэринүүд, нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперациин олонхи предприятинууд ойрын сагта гээгдэлээ усадхаха зорилготой.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайн сэрэг өөрынгөө илалтын эсэстэ хүрэжэ ябана. Теэд урдамнай хэдэн олон хүнгэ бэрхэшээлнүүд бии гээшэ. Манай республикын ажалшад арадай ажахын бүхы һалбаринууд дээрэхи дутагдалнуудые түргэнөөр усадхахын түлөө, эсэгэ орон ба фронтдоо бүри ехэ туһаламжа үзүүлхын түлөө харюусалгаяа улам үргэжэ, 25 жэлэйнгээ ойе һайндэрлэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаһан БМАССР-эй Худалдаа наймаанай Арадай Комиссар нүхэр В. Б. Танхаев.

А. Поповой фото.

ЗУРАГ ДЭЭТЭ: ПВЗ-гэй кузнечнэ цехын бригадир нүхэр Ревуцкий Е. П. Тус бригада нормэо 300 процент дүүргэдэг юм.

А. Поповой фото.

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 2-ой оперативна мэдээнһээ

Мартын 2-ой туршада КЕНИГСБЕРГҺЭЭ баруун-урдуур манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудые хэһэнэйнгээ эсэстэ РОЗЕН, РЕНТЕНГЮТЕР, ШЕНВАЛЬДЕ, ШЕНАУ, МЕРТЕНСДОРФ гэдэг һууряи газарнуудые ба ШЕНАУ гэдэг түмэрзамай станциие эзэлбэ.

ГРУДЗЯНДЗЫН (ГРАУДЕНЦ) оршондо манай сэрэгүүд дайсанай хүреэлэгдэһэн гарнизониие үгы хэхэ байлдаануудые хэхэдээрээ, городой урда хахадые немецүүдһээ сэбэрлэбэ.

Померациин газар дээрэ НОЙШТЕТТИН городһоо баруун-хойгуур ба баруугаар манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, 30 гаран һуурин газарнуудые, тэдэнэй дунда ГОЛЬДОВК, ДУББЕРТЕХ, КЛИНГБЕК, ПЕРЗАНЦЕХ, ГИССОЛЬК, ИУХОВ гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ.

БРЕСЛАУДА дайсанай хүреэлэгдэһэн бүлэглэлгые усадхаха байлдаанууд үргэлжэлбэ.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба хэдэ-хэдэн пунктнуудта нютагай удхашанартай байлдаанууд болобо.

Мартын нэгэндэ бүхы фронтнууд дээрэ 62 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 39 самолёт унагаагдаба.

НЮУРДАЛГА

6 жэлэй саада тээ залуу Пасько Улаан Армида албанда мордоһон юм. Тэрээнэй дүү басаган Краснодар городто үлэһэн байгаа.

Немецүүд Краснодарта ерэхэдээ Паськын дүү басагые барижа абаад, Германи хүдэрээ абаашаа һэн. Ингэжэ абаашаһыень хожом хойно түрэһэн городойнгоо сүлөөлэгдэһэнэй һүүлдэ Пасько мэдэһэн байна.

... Пасько болбол буудалгын рэтын командир—офицер болоод, Зүүн Пруссида ерээ. Тэрээнэй рото нэгэ хүдөө һуурин газарта сүмэрэн оробо. Пасько нэгэ гэрэй хэрэлсээ дээрэ дэбхэржэ буугаад, коридор соогуурнь гүйбэ. Тиигэжэ ябахадань модон гуталаар тос-тос алхалһан нэгэ эхэнэр подвал сооһоо урдаһаань гаража ерээ. Тэрэ эхэнэр офицерэй урда топтобо.

—Немецүүд хаанаб?—гэжэ Пасько хашхарна.

—Аха!—эхэнэр аргааханаар дуугарба,—түрэл ахамни, ши гээшэ гүш?

Тэрэ эхэнэр тараа дэлгээжэ офицерые шантаар тэбэршэнэ. Тэрээниие танихын аргагүй, ехэ ондоо болошоһон байгаа. Хахархай муу кофтын саанаһаа шуһа буушаһан бэень харагдана.

—Аха ши, немецүүд хаанаб гэжэ һураа һаабзаш, ябая... Модон гуталай абаан табсан хүдэр буухадань баһа тос-тос гэжэ дуулдана. Тэрэ басаганай урдань нэгэ хэдэн боецүүдтэй Пасько ябана. Гар фонарь подвалые гэрэлтүүлбэ. Тиихэлээрнь подвал соо байһан хүнэй гарыпь өөдөө үргэгдэбэ. Фонарай туяан бойноггоһон шалхагар нюурысе тудана.

—Би эгэлэй ажана амгала һуужа байһан хүн би гэжэ немец хэлэнэ.

—Үгы энэшни минии тосп дин гээшэ,—энэ ямар хүн гэжэ энээнэй тухай би мүнө Танда хөөрэжэ үгэхэб.

Басаган үгэеэ шангаар хэлэ гүй, тиибэшье һаань, тэрээнэй үнгэ шарайнь хүдөө һуурин езые тон һүртэйгөөр гэмнэһэн гэмнэлгын акт шэнги байба.

Басаган хасар дээрэхи ягаан һорзбоёо, мүр дээрэхи шуһан шархаяа заана. Тэрэ басаган б лан тээшэ ошожо тонгэгод гэж мориной һүүл шэнгеэр зурыт зүһэһэн хэдэн таһамаар хэн ташуур ба автомадые абаад, т гой дээрээ үргэнэ.

—Энэ ташуур хадаа ковер хихын тулада хэгдэһэн юм, т энээгээр энэ хүн намиие наш даг байгаа гэбэ. Хоёр жэл амаралтагүйгөөр хүдэлмэрил хоёр жэлдэ таһалгарнагүйгэ намайе тулнагаа.

Клеткэ хүдар түүгдан эрүүл даһан арьяатан шэнги немец роо бусалан, нюдөө ёолзон б ба. Тоһолиг тарган уралаа гэжэ хүдэлгэн таһалдуулан б жа нитэжэ хэлэнэ:

—Иимэ юумэ болохо гэжэ дээ һаа, би шамайе үхэтэрн сохихо һэм.

Гитлеровец батальоной шта ябуулагдаба.

Майор М. БУЛКИ
3-дахи Белорусска ф
(ТАСС-эй специор)

[ЗУР]АГ ДЭЭРЭ: Эсэгэ ороной [...]гын дайнай II-дохи зэр[...] орденоор шагнагдаһан [...])тэй Кабанскын айкомой [...]рь нүхэр Болдырев М. С.
А. Поповой фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын Мяханай комбинадай үдэрэйнгөө нормые 150—170 процент дүүргэдэг стахановка нүхэр Демиденко М. Ф.
А. Поповой фото.

Түрүү гүүртынхид шан абаба

[Н]ОВО-ОЗЕРСК. (Телефоноор [...]). Исингын сомоной Лени[...] [...]рэмжэтэ колхозой һүнэй[...] фермын нүхэр Гатыпо[...] хүтэлбэрилдэг гүүртынхид [...]онголые сүлөөлһэнһөө 25 жэлэй ойн урда тээхи [социал]истическэ мүрысөөндэ кол[...]тоо илажа шан абаха эр[...]бо.

[...]гүүртын малшадай харууһалдаг 150 шахуу эбэртэ томо мал бүгэдэ тобир тарганууд. Үбэлжэлгэ болон төл абалгада түс гүүртынхид өөһэдынгөө хүсөөр бэлэдхэһэн байна. Мүнөө эдэнэр 80 үнеэ түрүүлэөд тугалнуудаа нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна. Тугалайнь байра байдал үргэлжэ һаруул сэбэр байдаг.

Ф. ФОМИН.

Түмэршэ дархашуулай эдибхи

[...]ын аймагай Заганай со[...] Крупскаягай нэрэмжэтэ [...] түмэршэ дархашуул ойн [...]эхи социалистическэ мү[рысөөндэ ...] үдэрнүүдтэ унаһан [...]аа абангүйгөөр хүдэлмэ[рилжэ] 20 плуг, 25 борной, 20 [...] 3 сеялкэ һайн шанартай [за]һабарилба. Һаяар эдэнэр [...]шина зэмсэгүүдээ бэлэн [...]ь.

[...]ой 67 наһатай дархан [...]иров гэгшэ заһабарилта дээрэ үдэрэйнгөө нормо 150—200 процент хүртэр дүүргэнэ. Мүн түмэршэ дархашуул Тогоши Цыбиков, Цырендоржи Найданов гэгшэд муу бэшэөр хүдэлмэрилнэд.

Эдэ дархашуул Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойе иимэ амжалтануудаар угтаба.

Г. БАНЗАРОВА.

Алдарта ойн хүндэлэлдэ

[...]ЕВО. (Телефоноор аб[...]) [...]чинска загаһанай за[...] коллектив алдарта ойн [...]э зорюулан мартын 1-[...]а. загаһабариха хоёр һа[...] түсэб 200 гаран про[...] [кв]артальна түсэбөө 125 [...] дүүргэбэ.

[...] гэ[...] нэрэмжэтэ загаһабари[...]урын (түрүүлэгшэнь нүхэр [...]) түсэбөө 242 процент [...] Бурят-Монголые сү[лөөлһэнһөө] хойшо 25 жэлэй ойн [...] социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тус колхозой нүхэр Иван Калашниковай хүтэлбэрилдэг бригада мартын 1-дэ квартальна түсэбөө 535 процент дүүргэжэ, завод сэюгоо илаба. Тэрэшэлэн энэ бригадын гэшүүд ойн үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулан февралиин 27-28 үдэрнүүдтэ 180 центнер загаһа барижа хоёр кварталай түсэб хоёр үдэр соо дүүргэбэ.

Ф. ВОРОНЦОВ.

Олзоборилгын артельнүүдэй ойн үдэрэй бэлэг

[...]э гэродой олзоборил[гын арте]льнүүд ойн үдэртэ бэ[...] февралиингаа про[мфинпла]даа үлүүлэн дүүргэ[...].

[...] нэрэмжэтэ олзоборил[гын арте]лиин коллектив февралиингаа түсэб болзорһоо урид 164 процент дүүргэбэ. Тэрэшэлэн «Коптруд», «Искра Ленина» ба бусад артельнүүд февраль соо түсэбһөө гадуур нилээдгүй ехэ продукци гаргаһан байна.

[За]пасной частьнуудые элбэгээр гаргаба

[...]а тээхи социалисти[ческэ мү]рысөөнэй эхилһэнһээ [...]эмэйгээр хүдэлмэрил[...]эй коллектив трактор[ой за]пасной частьнуудые [...]е февралиин түсэб [...] дүүргэбэ. Тиигэжэ автотракторсбытдэ 150 мянган түхэригэй запасной частьнуудые тушааган.

Энэ хүдэлмэридэ кузнечнэ, литейнэ, 5-дахи номерой цехүүд түсгаар илгарба.

А. МОКОСЕЕВ.

НҮҮДЭЛ ЯДУУ БАЙДАЛҺАА ШАНГА ШАДАЛТАЙ КОЛХОЗНО АЖАБАЙДАЛ ХҮРТЭР

Сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэл соо Бурят-Монголой арадай ажахын хэды шэнээн бадарһан тухайнь Бичурын аймагай «КИМ» колхозой хүгжэлтэ соо гэрэл шэнгеэр яларан харагдана.

Энэ колхозой түбхинэһэн Шэбэртэ нютаг мүнөөнэйхи шэнги баялиг һайхан түхэлтэй, таряа талха ургуулдаг газартай, бэлшээри һайнтай, ой тайга, уһа горхоор элбэг байбашье, эндэхи малажалтай арадуудта зол жаргал олгодоггүй бэлэй. Шэбэртэ тосхоной ажалшадые Амгалантын дасан 300 лама, хэдэн олон баяд, ноёд бурхан шажанаар мэхэлжэ мүлжэн дарлажа байдаг һэн.

1930 ондо Шэбэртэ нютагай малажалтай һуурин зон хамтаржа колхоз болоходоо хэдыхэн гектар тариланай газартай байгаа. Мүн өөһэдынгөө хаража һууһан ашаг олзо багатай нютагай малнуудаа хамталжа нэгэ хашаа соо хаагаа бэлэй. Өөһэдэйнь ажаһууһан гэр байдал бэлшээриин газарнуудаар эндэ тэндэ тобхэйлдэжэ ганса гансаараа һуудаг һэн.

Культурна болбосон ажахытай колхозно байгуулалта шэнээр түхеэрхэ хэрэгтэ ехэхэн хүсэн хэрэгтэй байгаа. Тэрэ хадаа 10 гаран жэл соо хүсэд бэелүүлэгдээ. Мүнөө нүүдэл зонтой хуушан Шэбэртын гансахан нэрэнь үлэжэ, бэшэниинь колхозно—социалистическэ болоо.

«КИМ» колхозой тарилгын газар 1935 ондо 508 гектар байгаа һаа, 1944 ондо 1.000 га болоһон байна. Шэниисын тарилга хоёр дахин ехэ боложо, тарилгынгаа талмайн 50 процентые эзэлнэ. Тэрэшэлэн хартаабхын тарилга 3 дахин, овощиин 9 дахи ехэ болоо. Тус колхозой тарилгын талмайн 70 процентнь тракторaар элдүүрилэгдэдэг болонхой. Колхозой поли дээрэ түрүү агротехникэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Энээнэй ашаар тус колхоз үндэр баян ургаса хуряажа абана. 1940—43 онуудта ороохото культурануудай ургаса гектар бүхэнэй 17—20 центнер хуряаһан юм

Энэ саг соо колхозой нийтын мал һүрэг 1.800-һаа 4.500 толгой хүртэр үдэһэн байна. Эбэртэ бодо малай тоо толгой 2,5-һаа—дээшэ, хони ямаан—3 дахин, адуу морин 2 дахин олошорһон байха юм. Малажалай 4 фермэтэй болонхой. Адуу малай үүлтэрые һайжаруулха тудам ашаг олзо үгэлтэнь жэлһээ жэлдэ ехэ жэнэ. Адуу малынь урин дулаан болбосон байрануудта үбэлжэдэг болонхой. 1.000 хурьганай, 300 тугалай, 200 һаамхай үнеэдэй, 90 мориной типовой байранууд түхеэрэгдэһэн байна. Бэшэ малнуудынь бүгэдэ зүеын һайн байра байдалнуудаар хангагданхай. Изолятор, ветеринарна аптекэ, малай түрэлгын гэрнүүд бэлэн. Колхозно ветфельдшер Цыренсу Цыбикжапова гэгшэ ветеринарна заабарине саг үргэлжэ бэелүүлнэ.

Адуу малдаа садхалан тэжээл байтуулхын түлөө саг үргэлжын оролдолго гаргадаг колхозой лүговодууд нүхэр Шойсорон Цыренов гэгшын хүтэлбэри доро сабшалангаа үтэгжүүлэн уһалжа модо шулуунһаань сэбэрлэөд, үндэр ургаса хуряана. 1000 гектар сабшалангай газар колхозой һубаг канавануудаар уһалагдадаг болонхой. 1944 ондо дунда зэргээр гектар бүриин 20 центнер үбһэ хуряагдаа һэн.

Колхозой хүгжэн һалбархатай хамта оршо гаршань адлихан ургана. 1935 ондо 48.500 түхэриг мүнгэнэй олзо ороо һаа, 1943 ондо 822.000 түхэриг хүртэр дээшэлһэн байна. Колхозой оршын ургаха тудам колхозниүүдай ажалта үдэртэ үгтэхэ мүнгэн болон хүдөө-ажалай продуктнууд ехэ болонэ. Түрүү колхозниүүд Дарма Цырендоржиев, Цыретор Цыбиков, Жамсаран Базаров гэгшэд 1943 ондо ажалта үдэртөө түс тустаа 8.000 түхэриг, 100 пүүдһээ дээшэ таряа, ехэхэн тооной миха, өөхэ, ноһо гэхэ мэтые абаһан байха юм.

«Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Арадай Комиссарнарай тогтоолтой зохилдуулан адуу мал үсхэбэрилхэ түсэб үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө 14 малшад түс тустаа 3—4 толгой хони нэмэлтэ түлбэри абаа. Түрүү колхозниүүд Будаева, Цырендоржиева, Базарова гэгшэд 4—4 хони нэмэлтэ түлбэри абаһан байха юм.

Хуудам сагаан тала шахуу байһан газарта колхозно тосхон ургажа гараба. Колхозой центр культурна болбосон ажахы болонхой. Тэрэнэй дэргэдэ һургуулиин наһанай бүхы хүүгэдые хабаадуулжа байгаа хүсэдбэшэ дунда һургуули, врачебна амбулатори, участково больница, нарайлгын гэр, сельпо, сомоной совет, уншалгын байшан хүдэлмэрилдэг юм. Колхозой бүүсэ архитектурые түсэбэй ёһоор колхозниүүдтэ таарамжатай зэхидоор түхеэрэгдэнхэй. Колхозниүүд шанга шадалтай байдалда ороод культурна болбосоноороор ажаһууна.

Тэрэшэлэн колхозой хоёр полевой стан үйлэдбэридэ тааруулагдаһан өөрэ янзын культурна центр болгогдонхой. Полевой станнуудынь хүсэд һайнаар түхеэрэгдэһэн байна. Эндэнь 80 хүнэй байха хоёр хамтын байра баригданхай. Тэрээн соонь һаруул сэбэрхэн байдаг. Гадна, полевой стануудайнь дэргэдэ столово, бани, улаан булан болон ажахын бусад шухала барилганууд бэлэдхэгдэнхэй юм.

Сэрэгэй үеын хатуу шанга жэлнүүдэй тохёолдобошье тус колхоз артельнэ ажахы болон колхозниүүдайнгаа саашадаа хүгжэхэ ябадал улам дэбжэһэн байна. Тарилгынгаа талмай 200 гектараар ехэ болгоо. Рыжик, сахарна свёкло, тамхин гэхэ мэтын шэнэ культурануудые таридаг болоһон байна.

«КИМ» колхозой бүхы гэшүүд шэнэ барилга олодхожо улам культурна болохын түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэнэд. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд Дэлгэр Гомбоев Ендон Цыбиков гэгшэд колхозно ажабайдалаа хүгжөөхын түлөө эсэшэ сусаршагүйгөөр тэмсэжэ бүхы оролдолгоо гаргана.

1943 ондо уурлаар хүдэлмэрилхэ шэнэ тээрмэ баригдаба. 1944 оной зун малай үбэлэй бэлшээри дээрэ 300 үхэрэй дулаан байра баригдаһан байна. Мүн автотракторна гараж баригдажа тэндэнь токарна станоктой заһабарилтын мастерской эмхидхэгдэһэн байха юм. 1941 ондо баригдаһан 150 хүнэй һууритай клубай дэргэдэ кино харуулха түхеэрэлгэ бэлэдхэгдэһэн байна. Һаяар колхозно радиоузел хүдэлмэрилжэ эхилхэнь. Энэ хадаа 150 айлые хангаха байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз Заган мүрэн дээрэ гидроелектростанци бариа һэн. Тиигэжэ колхозой нийтын гэр байра болон культурна эмхи зургаанууд, малажалай фермэ, гүүрт, полевой стан, бүхы колхозниүүдай гэрнүүд Ильичын лампочкаар гэрэлтэжэ байдаг болоо. Мүн колхозой тоһо, талха үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ таряа сэхилгэ, сэбэрлэлгэ малай тэжээл бэлэдхэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдтэ электроэнерги хэрэглэгдэхэ байна.

Нийтын бани, колхозно столово, элеватор бариха модон отолгоод бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд захаланхай. «КИМ» колхозой сэрэгэй үеын хүдэлмэриин зарим дүн иимэрхүү байна. Олонхи колхозниүүдайнгаа Улаан Армиин зэргэдэ жагсаһан болобошье, колхозой хараахаар үлдэһэн үбгэд хүгшэд болон эхэнэрнүүд фронтовигуудһаа гээгдэхэгүйн түлөө хормойгоо шуужа оролсоо. Армида ябаһан 180 гаран колхозниүүдайнь хэдэн арбаад хүнүүд фронт дээрэ немецкэ булимтарагшадые хяа һампа сохижо ябана. Тэдэнэрэй олонхиш дайшалхы амжалтануудай түлөө орден болон медальнуудаар шагнагдаһан байна. Тэдэнэй дунда капитан Дондок Дугаров, лейтенант-артиллерист Банзарагша Аюров, лейтенант Доржи Дымбрылов ба бусад бии.

Фронтын туһада бүхы юумээ зорюулһан «КИМ» колхозой гэшүүд гүрэн болон Улаан Армидаа жэлһээ жэлдэ мянгаад пүүд таряа талха овощь, хартаабха, тоһо миха, брынзэ, һү ноһо гэхэ мэтые үгэнэ. Энэ колхозой гэшүүд гүрэндэ тушааха хүдөө-ажалай продуктнуудаа жэл бүхэндэ болзорһоо урид эрүүлдэг байха юм.

«КИМ» колхозой гэшүүд фронтдо туһалха ябадалаа бүри ехэдхэхые эрмэлзэн адуу малаа атар тарганаар үбэлжүүлжэ, төл абалгаяа хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ, энэ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряаха бүхы аргаяа хэрэглэжэ байна.

Энэ колхозой гэшүүд түйлаһан амжалтануудаараа хизаарлантгүй саашанхи бүхы баялигаа үшөө арбидхажа, хүгжэлтынгөө зам улам дээшэлүүлхын түлөө бүри ехэ хүсэтэйгөөр оролсохо зэргэтэй.

Н. ЗУГЕЕВ.

Намарай үдэшэ

Найбша погооной арюун агаараар
Намарай үдэшэ һонэроор анхилна.
Харанхы үдэшын сэлмэг огторгойдо
Одо мөшэд ялалзан бадарна.
Хариин холо газарта ябаһан
Хорёодхон наһатай залуу солдат,
Элир наһанайнгаа жаргал тухай
Энэ һайхан үдэшэ дурасана.
Инаг һайхан хани басагантаяа
Иимэ үедэ уулзадагаа һанача.
Иимэ үедэ дайнда мордоходонь
Инагай үдэшэһэниие мартанагүй,
Тэд, мүнөө солдадай гарта
Оронойнь барюулһан автомат байнал.
Инагтаяа аляар нүхэсэһэн автомадаа
Бүхөөр адханал солдат гартаа.

БАТА БАТУЕВ.

Хүлеэнэб даа!

Арбзадхан һүрэдэг автомадаараа
Арьятан дайсанаа дараарай даа.
Артелиингаа ажалһаа сухарингүй, —
Амарагхан гансашни, ябуужаб даа.
Артельдаа илалтатай бусахыешни
Амгалайнгаа амжалтаар хүлеэнэб даа.

Хорёодхон һүрэдэг автомадаараа
Хоротон дайсанаа дараарай даа.
Колхозойнгоо ажалһаа сухарингүй, —
Холшорхон гансашни ябуужаб даа.
Колхоздоо илалтатай бусахыешни
Хураалгын амжалтаар хүлеэнэб даа.

Ц. БИМБАЕВА.

Хилын саана

Бэльгийскэ правительстводо тусхай этигэмжэлэлгэ олгогдобо

ЛОНДОН, мартын 1. (ТАСС). Бельгийскэ депутадуудай палата болбол правительстводо олгогдохо тусхай этигэмжэлэлгые үргэдхэхэ тухай хуулиин проектые 10 депутадай дуугаа барилгатайгаар, 29 депутадай арсалдаатайгаар, 84 депутадай дуугаа үгэлгөөр баталан абаһан байна. Энэ хуули болбол сэрэгэй хэрэгтэ предприятинуудай гражданска таталга үнгэргэхэ, экономическа ажал-ябуулга ба хангалтын органуудай ажал-ябуулгын хүтэлбэрине бэе дээрэ абаха ажалай алба үнгэргэхэ таталга хэхын тулада 18-һаа 45 хүртэрхи наһанай эрэгтэй эмэгтэй хүнүүдэй бэшэлгэ хэхэ эрхые бельгийскэ правительстводо олгоно. Тус проект болбол ерэхэ неделидэ сенадта шэлжүүлэгдэхэ гэжэ Афи агентство дамжуулна.

Английска авиаци Берлиндэ добтолбо

ЛОНДОН, февралиин 27. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, февралиин 26-ай һүни английска самолёдууд Берлиндэ добтолго хээ. Энэ болбол 24 часай турша сэю Германиин столицада хэһэн 3-дахи добтолго болоно.

Февралиин 26 һүни Берлиндэ бомбодоһон английска самолёдуудай команданууд тэрээнэй урда тэөхэнэ американска авиациин хэһэн добтолгоһоо гараһан түймэрые хараһан байгаа. Самолёдуудай экипажай мэдээсэһэнэй ёһоор Берлиндэ хэһэн бомбодолго болбол нэгэдэмэл сэхилтоор хэгдэһэн байна.

Александер ба Тито хоёрой хоорондохи хэлсээнүүд

БЕЛГРАД, мартын 1. (ТАСС). Дундада далай дээрэ дайлалдажа байгаа союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно главнокомандалагша Гарольд Александер гэгшын Белградта ерэһэн тухай ба маршал Иосип Броз-Тито гэгшэдтэй тэрээнэй хэлсээ хэһэн тухай Танюг агентствын туннхаглаһан коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ гэбэл: хэлсээн болбол гансахан дайн сэрэгэй шанартайгаар боложо, илалтаяа туйлдань хүргэхэ хүртэрөө мүнөөнэйнгөө дайн байлдаае саашань ябуулха асуудалнуудта хабаадаһан байна.

Английска правительство болбол нэгэн сэдьхэлээр этигэмжэлһэн олонхиин һанал олобо

ЛОНДОН, мартын 1. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, общинын палата болбол 413 дуу үгэлгэтэйгөөр правительстводаа этигэмжэлһэн олонхиин һаналые гаргаһан байна. Этигэмжэлһэн олонхиин һанал болбол Крымскэ Конференци дээрэ хэгдэһэн хүдэлмэрине һайшаахые гуйһан правительствын дурадхалаар голосовалагдаһан байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Республиканска уранһайханай олимпиадада хабаадалсаһан Зэдын аймагай Д... Бургалтайн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой самодеятельностиин коллектив.

А. Поповой ф...

Уранһайханай самодеятельностиин республиканска олимпиада

Мартын хоёрой үдэр Бурят-Монголой гүрэнэй ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО хүгжэмтэ драмын театр соо бурят-монгол арадай талантта хүнүүд, арадай творчествонуудай эрхим коллективүүдэй гайхамшагта амжалтануудые харуулгын түгэсхэлэй концерт болобо.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 25 жэл гүйсэһэн түүхэтэ ойдо зориюулагдаһан арадай творчествонуудай үргэн ехэ энэ харалга хадаа өдэнэрэй саашадаа ургахада хэмжээлэшэгүй ехэ туһа болохоһоо гадна, айхабтар ехэхэн политическэ удхашанартай.

Манай советскэ ехэ ороной бүхы арадууд хадаа шуһата Гитлертэ эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа хатуу шэрүүн сагта, дайсадые өөрынь бузар эшээн соо бута нэрьен байгаа үедэ, манай арадай творчество ажалай ехэ алхамаар түригдөөгүй, харин шэнэ хүсөөр эршэдэн үргэжөө. Эндэ харуулагдаһан номер бүхэн эсэгэ ороной дайнай фронтдо туһалха замхашагүй ехэ ажалаа хажуугаар, заводто хүдэлхэ сменын забһарта, колхозуудай поли дээрэхи хүдэлмэриин забһарта болон загаһашадай бригаданууудай дунда бэлэдхэгдэһэн байна. Энэ хадаа тоншье ехэхэн һонирхолтой ба баярлама хэрэг гээшэ.

Манай ороной олон арадуудай эбтэ хатуу холбоое харуулһан, сталинскэ национальна политикын үнэнтэ илалта эндэ мүнөө хүсөн түгэс харуулагдаба.

Олон зонһоо бүридэһэн ПВЗ-гэй хор В. Г. Шейкинэй ударидалгаар СССР-эй Гүрэнэй Гимн ехэ һайханаар ба хүсэтэй шангаар дуулажа энэ харалгые нээхэдэнь, тэндэ сугларагшад хүл дээрээ зогсожо ехэтэ баясан угтабад.

Арадай уран зурагтай алтан угалзата хүшэгын ойро Зэдын аймагай колхозник Сергей Шагдуров «Комсомольско билет» гэжэ өөрынгөө бэшэһэн шүлэг зохёолые ехэ һонирхолтойгоор уншаба. Тэрээнэй удаа Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда һургуулиин һурагша нүхэр Амоголонова бурят арадай хүдөө ажалай танцы ехэхэн мэргэжэлтэйгээр харуулба.

Эсэгэ ороной дайнда хабаадалсаһан, нүхэр Оганисян армянска хэлэн дээрэ «Сулико» гэжэ грузинска арадай дуун дуулаба. Ленин—Сталин тухай дууе Зэдын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой бурят-монгол хор шададабаритайгаар дүүргээ. Бичурын аймагай Малый-Куналей тосхоной хор ород арадай дуунуудые мүн лэ ехэхэн мэргэжэлтэйгээр дуулажа үгэбэ.

Улан-Удэ станциин депогой электро-сварщигууд нүхэд Рябцев ба Холодков гэгшэд «Гутал арилгагшад» гэһэн энеэдэтэй танцы харуулаа. Ородой агуу ехэ уранзохёолшо Л. Н. Толстойн «Анна Каренина» гэжэ романай отрывогые пединститудай литературна факультедэй 4-дэхи курсын студентка Вера Руднева уранһайханаар уншажа, тэндэ сугларагшад абяа шэмээгүй болон һонирхожо шагнаһан байна.

Эндэ харуулагдаһан 50 тухай номернууд олон янзын түхэл маягтайшье һаа удхаараа социалистическэ, үнэнтэ арадай искусство байһан тула манай арадай барагдашагүй баялиг шадабарине харуулна. Аймагуудаар ба һуурин тосхонуудаар үнгэргэгдэһэн уран творчествын бүхы харалгануудта хамтадаа 5.000 шахуу хүн хабаадалсажа, республиканска энэ харалгада 13 аймагуудай ба городой 3 районуудай 800 шахам хүн хабаадалсабад.

Ерэхэеэ байгаа харюусалгата үе болохо хабарай тарилгада эндэ хабаадалсаһан нүхэ... бригадануудые ба кул... нуудые эмхидхэжэ, хаб... рилгые саг болзортонь ... һайнтайгаар дүүргэлсэхэ... эндэ сугларагшад найда...

Уранһайханай творче... жөөхэ талаар амжал... туйлаһан ба энэ харал... химээр бэлэдхэһэн кол... дэй хүтэлбэрилэгшэд бо... дай үльгэршэд хамтадаа... грамотануудаар ба 18 ... шад мүнгөөр шагнагдаб...

Энэ харалгада түрү... эзэлһэн Тарбагатайн ... Большой Куналей гэжэ ... семейскэ хор 5.000 ... Зэдын аймагай Доодо-То... лектив 3.000 түхэриг, ... аймагай Загастайн сомо... линай нэрэмжэтэ колхо... лектив 3.000 түхэригөө... даа.

Арадай творчествын ... харалга манай творч... лективүүдэй ба талант... амжалтануудай дүнгые... дүүрэхэ бэшэ, тэдэнэ... саашаа урган дабшаж... шэнэ шэнэ амжалтануу... лаха ябадалдань зор... ёһотой.

Санашад рапортовалха

Сэлэнгын аймагай эр... 10 санашад Ново-С... —Улан-Удэ хоорондын ... даар гүйлгэ хэхые ... байгаа.

Тэдэнэр хадаа мүнөө ... гэй обкомдо ерэжэ, ай... колхозууд болон маши... торна станцинуудай ха... рилгын бэлэдхэлнүүдые ... жэ байһан тухай ра... юм.

Харюусалгата редакт...
Ц. ГА...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-23; ответ. секретаря—3-23. отд... партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-62 (2 зв.).

Н—00303 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5...